בעל שם טוב על התורה — נשא

איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם וגו' והתודו וגו', איתא בהאר"י ז"ל שבעוד שלא שב, נותן חלילה כח במעשים טובים לסטרא אחרא ר"ל, ובאמת בעזיבת חטא די לזה, ואחר כך כשתהיה אפשר לו יתקן יותר בווידוי וחרטה בפירוש, ובסיגוף אם תהיה אפשר לו, וכן פירשנו (משלי כ"ח:י"ג) ומודה ועוזב ירוחם לשון דרחים רבנן (שבת דכ"ג ע"ב) פירוש, אפשר שיבא לאהבתו יתברך שמו אם מודה ועוזב, כי מקובל עבדות שלו והוא רצוי, אך אחר כך יעשה מה שלבו חפץ בתשובה, וכן שמעתי מספרים בשם הרב ר' ישראל בעל שם ז"ל:(זכרון זאת פ' בא).

מה שכח התשובה מתעורר על ידי הניצוצין שנפלו בשבירה כו' מבואר לעיל בפ' בראשית בהגה ל"ד, ושם בפ' בראשית אות קס"ז, ובפ' נח בעמוד התפלה בהגה ע"ו, ועוד מבואר באורך לקמן פ' ואתחנן אות י"ד:

מה שבחינת התשובה הוא הדעת, מבואר לעיל בפ' תשא אות כ"ג, ועיין בפ' נח בעמוד התפלה בהגה קנ"ב ע"ש, ומה שעיקר תקוני התשובה הוא על ידי צדיקי הדור מבואר לקמן פ' עקב מן אות ס"ו ולהלן ע"ש:

בזוהר הקדוש (ברע"מ דקכ"ב ע"א) פקודא דא הוא מצות תשובה וכו', וכל מאן דקיים פיקודא חד כדקא יאות כאילו מקיים רמ"ח פיקודין דעשה, דלית פיקודא דלאו איהו כלילא מכלהו רמ"ח, עכ"ל (בדקכ"ד ע"א), והוא על פי החקירה שכתבו הראשונים, שראוי לידע סוד אחדותו יתברך שמו, כי בכל מקום שאני תופס ואוחז בקצה וחלק מחלק האחדות, הרי אני תופס כולו, וכן שמעתי ממורי, והבן, והנה מאחר שהתורה והמצוות נאצלו מעצמותו יתברך שמו, שהוא אחדות האמיתי, אם כן כשמקיים מצוה אחת על מכונה ובאהבה, שהוא הדבקות בו, ותפס במצוה זה חלק האחדות, אם כן כולו בידו, כאילו קיים כל המצוות, שהם כללות אחדותו פרצוף שלם כביכול, וזהו שכתב בזוהר דמקיים מצוה אחת על מתכונתו סגי:(תוי"י יתרו דנ"ה ע"ב)

והתוודו את חטאתם אשר עשו וגו'. ענין ווידוי אשמנו ששמעתי ממורי שהמלך בעצמו כסות ולשון שינה ובא לכבוש את המלכה מבואר לעיל פ' בראשית אות קמ"א ושם בהג"ה קי"ט ע"ש:

שמעתי בשם הבעש"ט הקדוש זצוקלה"ה, פירוש הכתוב (ירמיהו ל"א:י"ט) אחרי שובי נחמתי, ר"ל אם עשיתי תשובה נחמתי, שהקדוש ברוך הוא בוודאי מקבל תשובת השבים, כי ימינו פשוטה לקבל שבים, ואחרי הודעי, ר"ל אחרי שידעתי זאת, ספקתי, ר"ל נופל אנכי בספיקות אם תשובתי נתקבל כי, על ירך, ר"ל ראיתי שיש בי עוד חטא הירך ר"ל, שנלכדתי ח"ו במקרה בלתי טהור: (מגדל דוד בהגהות).

פעם אחת בא הבעש"ט למקום אחד, ועשו לו כבוד גדול ואמר להם הבעש"ט, תדעו כי כשמכבדים לאחד, מפשפשים במעשיו בעולם העליון, אם הוא ראוי לאותו כבוד, ולכאורה עושים לו רעה המכבדים אותו, אך באמת מי שנתן לו השם יתברך חכמה בלבו, מיד כשמכבדים אותו מהרהר בתשובה, ומפשפש בעצמו במעשיו, וממילא עושים לו טובה המכבדים אותו, שהביאו אותו לידי תשובה:(רחמי האב אות ל"ב).

איש איש כי תשטה אשתו וגו' ולקח הכהן מים קדושים בכלי חרש וגו'. ושמעתי ממורי זלה"ה פירוש בזה, על פי ביאור משנה דאבות (פרק ה') ד' מדות בנותני צדקה וכו', והקושיא מפורסמת וכו', [העתקנו לעיל בפ' בראשית אות מ"א ואחר כך סיים וז"ל]:

ואם אין לו דעת להכריע איזה דרך הטוב, ילך לתלמידי חכמים שהם רופאי הנפשות וכמו שכתב הרמב"ם (בפרק ב' מהלכות דעות יעו"ש), ובזה יובן איש כי תשטה אשתו, שהוא החומר והגוף, שעל ידו נטה ושטה מדרך היושר, ואינו יודע באיזה דרך יבחר וכנ"ל, אז והביא וכו' אל הכהן, שהם התלמידי חכמים רופאי הנפשות, וזהו שכתוב ולקח הכהן מים קדושים, הם דברי תורה, בכלי חרס, ר"ל להלביש במשל ומליצה, ויאמר לו תוכחת מוסר שיהיה לו רפואה על ידי מאזני שכלו הקדוש, אמנם אם יתגאה בזה שוב אין דבריו נשמעין, לכך עצה היעוצה מן העפר אשר יהיה בקרקע המשכן יקח הכהן וגו', רצונו לומר שיקח הכהן מדת השפלות כעפר שבקרקע המשכן ויתן אל המים של תורה ומוסר, ודפח"ח:(צפנת פענח דק"ד ע"ד, בן פורת יוסף ד"ס ע"ג).

יברכך ה' וישמרך וגו' וישם לך שלום. אמר הרב הקדוש איש אלוהיי וכו' הבעל שם טוב ז"ל נשמתו בגנזי מרומים (במשנה סוף מס' עוקצין) לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה אלא השלום, דהיינו דהשלום הוא הכלי, והברכה הוא הפנימיות, כי אם אין חלונות סגורים בבית, והבית פרוץ למה לי עשרו, הלא גנבים יגנבו דים, ושודדי לילה יבואו עליו, אמנם כשהוא שלם ונשמר מגנבים ולסטים, עושר שמור לבעליו, הרי שעיקר הוא השלום, והוא הוא הכלי שעל ידו יתחזק ויתקיים הברכה והעושר:(שפתי צדיקים פ' אמור).

סליק פרשת נשא בס"ד